

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1581 usque ad annum 1589

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1772

VD18 90118650

§. 27. Gregorius XIII. Papa Aloysii Lili Systema amplexus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67246](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67246)

faciendam censerent, excepto quarto, ut more solito Bissextilis dies servaretur: insuper opinabantur nonnulli, cuncta festa mobilia certæ diei esse affigenda, ac præprimis perpetuo ritu Paschatis festum illa Dominica, quæ diei vigesimæ quintæ Martii proxima est, esse celebrandum, adeo, ut omnia festa intra unius septimanæ ambitum restringerentur, cunctaque a fixa die Incarnationis Dominicæ derivarentur, prout hodiedum Dominicæ, atque Adventus feriæ juxta fixam Nativitatis Dominicæ diem ordinantur.

§. XXVII.

Gregorius XIII. Papa Aloyfii Liliæ Systema amplexus.

Postea summus Pontifex ad Franciæ Regem literas dabat, ut pariter Francisci Fuxii Candalæ, Viri tam scientiarum laude, quam generis nobilitate clari sententiam hac in re exploratam haberet: hic vero ipsam hujus erroris originem esse investigandam, annumque exacte computatis momentis juxta solis cursum esse coordinandum, hacque ratione terminos æquinoctiis præfigendos censebat: cum vero interea Pontifex diversorum sententias colligendo intentus esset, Aloysius Lilius Romani Medici Filius, ac Vir lon-

Sæcul. XVI.
A C 1582.

Thuan. l. c.
Blondel l. c.
Bull. Const.
74.

Sæcul. XVI.
A.C. 1582.

ge celeberrimus pro Calendarii emendatione quoddam volumen elucubrabat, eo autem, priusquam illud luci publicæ tradere possit, vivis erepto, Antonius illius Frater hoc opus Gregorio XIII. exhibebat, qui illud præceteris elucubrationibus, quas alii eruditi antea ediderunt, longe pluris habebat; quippe hic Vir novum Epactarum cyclum, qui cujuslibet anni augmento accomodus esset, juxta numerum aureum statuit, hacque ratione demonstravit, quod omnes Calendarii errores adeo firmiter emendari possent, ut nihil ultra immutare opus foret. Hoc felici invento lætus Pontifex Lili scriptum Christophoro Clavio Jesuitæ Germano tum Romæ Mathematices Professori tradebat, illudque ad Christianos Principes, ac celebriores Universitates transmittens hanc in rem ex Tusculo hoc anno Christi millesimo quingentesimo octogesimo secundo die quarta Februarii diploma edidit, præcepitque, ut anno sequenti hæc correctio effectui daretur.

Ceterum hæc reformatio in hoc consistebat: Æquinoctium ad vigesimam primam Martii diem revocabatur, prout Concilii Nicæni tempore stabilitum erat: propterea ab anno Christi millesimo quingentesimo octogesimo secundo de-

cem

cem omnino dies abſtrahebantur, cum Sæcul. XVI.
autem annus ſolaris ſit trecentorum A.C. 1582.
ſexaginta quinque, & Lunaris trecentorum quinquaginta quatuor dierum, differentia utriusque eſt undecim dierum, qui dicuntur Epactæ primi anni: porro ſecundo anno erunt bis undecim, ſeu viginti duo, & tertio debebunt eſſe triginta tres, ſed auferendus eſt menſis triginta dierum, & relinquentur tres Epactæ, & ita ſemper incremento undecim dierum, & diminutione triginta, ubi opus erit, uſque ad novendecim annos progrediendum erit, nam Cyclus lunæ periodus eſt novendecim annorum, uti Cyclus Solis eſt periodus annorum quater ſeptem, ſeu viginti octo annorum: porro illa periodus novendecim annorum aliter dicitur aureus numerus, & a Cenſorino vocatur annus Metonicus mutuato nomine a Metone ejus inventore, quo intervallo putatur luna redire in illud punctum cum ſole, a quo primum digreſſa erat: Lilius itaque auferendo illos decem dies, qui ſupra ſolis rationem excreverant, exemit quoque totidem dies ex epactis: præterea in ratione ſolis cum quadringentis annis tria bis ſexta eximenda ſint, ipſe Lilius Pitatum ſecutus poſt primum centenarium unum biſſextum exemit, & poſt ſecundum al-

Sæcul. XVI.
A.C. 1582.

terum, post tertium vero ultimum, interim postremum Centenarium jubet sine bissexto transigi ultimo, ita, ut a fine tertii usque ad finem quinti unus tantum bissextus eximatur.

De cetero cum summus Pontifex haud ignoraret, quod ad Paschatis festum exacte celebrandum necessario hæc tria conjungenda, ac firmiter stabilienda sint, nimirum ut certum indicaretur tempus Verni Æquinoctii, atque luna decima quarta in primo Mense, qui in eadem Æquinoctii die, vel proxime sequenti occurrit, accurate designaretur, prout etiam prima Dominica, quæ decimam quartam lunam sequitur, hinc idem Papa præcepit, ut Vernum Æquinoctium pristino suo loco, a quo circiter decem diebus erat amotum, necnon decima quarta Paschatis dies rursus suæ Sedi, a qua quatuordecim diebus, & amplius distabat, restituerentur: insuper etiam medium præscribebat, cujus ope deinceps Æquinoctii tempus esset stabile, & decima quarta luna in eodem loco permaneret: itaque in suo diplomate mandabat, ut de Mense Octobri anni millesimi quingentesimi octogesimali secundi decem dies inclusive a tertia nonarum usque ad pridie Idus eximantur, & dies, qui S. Francisci festum quarta nonas celebrari

lebrari solitum sequitur, dicatur idus
 Octobris, hacque ratione Vernalis æqui-
 noctium ad vigesimam quartam Martii
 reduceretur, prout a Concilii Nicæni
 Patribus erat constitutum: præterea,
 ut hoc Æquinoctium semper vigesimæ
 primæ Martii diei affixum permaneret,
 præcepit, ut Bissextum quarto quovis
 anno continuaretur, præterquam quo-
 libet centesimo anno, quo nullus erit
 Bissextum, sicuti supra diximus. Postea
 in sua Bulla Pontifex ita prosequitur:
 „ut decima quarta Paschalis recte in-
 „veniatur, itemque dies Lunæ juxta
 „antiquum Ecclesiæ morem ex Marty-
 „rologio singulis diebus ediscendi fidei
 „populo vere proponantur, statuimus,
 „ut amoto aureo numero de Calenda-
 „rio, in ejus locum substituatur Cy-
 „clus Epactarum, qui ad certam (uti
 „diximus) aurei numeri normam di-
 „rectus efficit, ut Novilunium, & de-
 „cima quarta Paschalis vera loca sem-
 „per retineant, idque manifeste appa-
 „ret ex nostri explicatione Calendarii,
 „in quo descriptæ sunt etiam tabulæ
 „Paschales secundum priscum Ecclesiæ
 „ritum, quo certius, & facilius sacro-
 „sanctum Pascha inveniri possit. Po-
 „stremo quoniam partim ob decem dies
 „de mense Octobri anni millesimi quin-
 „gentesimi octogesimi secundi, qui cor-

Sæcul. XVI.

A.C. 1582.

Sæcul. XVI. „rectionis annus recte dici debet, exem-
A. C. 1582. „ptos, partim ob ternos etiam dies
 „quolibet quadringentorum annorum
 „spatio minime intercalandos interum-
 „patur, necesse est Cyclus literarum
 „Dominicalium viginti octo annorum ad
 „hanc usque diem usitatus in Ecclesia
 „Romana; volumus in ejus locum sub-
 „stitui eundem Cyclum viginti sex an-
 „norum ab eodem Lilio tum ad dictam
 „intercalandi biffexti in centesimis an-
 „nis rationem. „

§. XXVIII.

*Novum Calendarium in Gallis re-
ceptum.*

*Thuan. &
Blond. l. c.*

Hæc Pontificis Constitutio in Italia,
 aliisque vicinoribus Provinciis ex-
 acte servabatur, attamen Galli hoc sy-
 stema amplecti aliquamdiu tergiversa-
 bantur, tandem vero Rex die tertia No-
 vembris hanc in rem promulgabat edi-
 ctum, quod nullo obnitente in Senatu
 ad tabulas relatum ubique divulgaba-
 tur: ibidem autem Rex præcipiebat,
 ut a Mense Decembri decem dies de-
 merentur, atque a nona præfati Men-
 sis die statim ad vigesimam transfiretur,
 proin Nativitatis Dominicæ dies hoc
 anno die decima quinta Decembris ce-
 lebraretur. Postea Gallorum exem-
 plum sequebantur Belgæ procurante
 Ande-